

KURJER WILEŃSKI

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Nr. 19 (1364)

Sytuacja gospodarcza Litwy.

Z państw ościennych.

LITWA.

„Lietuvos Aidas“ o opozycji.

KOWNO, 22 I. (tel. wł.). „Lietuvos Aidas“ nawiązując do konferencji partii opozycyjnych, jakie się niedawno odbyły w Kownie, podkreśla, że naogół opozycja znalazła się na rozdrożu i zaczęła się rozpaść. Laudyniki, unikając konferencji publicznej, a naradzając się poufnie, jakgdyby dążyli do zrozumienia, że zmieniając swą taktykę względem rządu, co tembardziej uwidoczniło się z wyborów burmistrza Wilejszysza na prezesa centr. komitetu. Wilejszys, jako burmistrz, zmuszony jest współpracować z rządem, to zaś jakgdyby się równało zamachowi opozycji.

Co innego krzykaczonie. Ci jeszcze ostrzej napadają na rząd, nie mogą mu darować, że tyle czasu upłynęło od 17-go grudnia 1928 r., a oni jeszcze nie są u steru władzy. Jednak i w tej partii coraz wyraźniej zaczyna się zarysowywać bezład, co znajduje swój wyraz we wzajemnej nieufności. Jednak ani jedna, ani druga partja nie jest wyrazem woli ludu, który jest zadowolony z obecnego rządu i innego nie chce. Laudyniki widocznie to zauważyli i zmieniają taktykę, krzykaczonie zaś tego nie widzą i przez to mimowolnie spokrewnili się duchowo z najgorszymi wrogami Litwy — Polakami. Fakt ten prawdziwą partję opozycyjną niewątpliwie doprowadzi do rozłamu.

Coż za to Niemcy dają Litwie? Dadzą to, czego Litwa w chwili obecnej, a również w ciągu szeregu lat—najbardziej będzie potrzebowała: dadzą pieniądze.

Niemcy przecież zaplaca. Będą płacili za wykupowaną przez kolonistów ziemię, za lasy, za domy i przedsiębiorstwa. W ten sposób — Litwa uzyska tak gorąco pożądane kapitały za cenę... wyzbycia się Litwy. „Litwini będą w Ameryce, zaś na Litwie Niemcy“—pisało przed rokiem jedno z litewskich pism opozycyjnych. Ówczesne pesymistyczne przewidywanie zaczyna się ziszczać obecnie. Podkreślamy: zawarcie przez Litwę traktatu handlowego z Niemcami—jest kapitulacją Litwy przed rzeczywistością gospodarczą, jest drogą, bardzo drogą ceną, zapłaconą przez kraj za politykomanję dotychczasowych rządów.

W nawiasach należy zaznaczyć, że mimo groteskowości całej, t. zw. „akcji“ litewskiej, mającej na celu „zdobycie“ Wilna i utworzenie jakiegoś imperjum litewskiego od Baltyku do Carnego Morza, — obecna sytuacja tego kraju zaczyna się stawać naprawdę tragiczną.

I. Bilans handlowy.

W cytowanym wyżej artykule z lipca r. ub. podaliśmy, że eksport litewski kurczy się od r. 1926, zaczawszy zaś import równoległe wzrasta. Obecnie wprowadzamy poprawkę na dobro litewskiego eksportu, gdyż ostatnie miesiące r. 1928—czyli zimowy sezon eksportowy, wykazały pewną zwykłą ekspozycję, która wprawdzie nie uratowała bilansu handl. Litwy od pasywności, niemniej podniosła nieco ogólną cyfrę eksportu litewskiego.

Wartość tych dewiz wynosiła:

15 marca 1928 r.	— 53,6 milj. lit.
„ maja „	„ — 50,0 „ „
„ czerwca „	„ — 44,8 „ „
„ lipca „	„ — 42,4 „ „
„ sierpnia „	„ — 42,4 „ „
„ września „	„ — 41,5 „ „
„ październ. „	„ — 42,6 „ „
„ listopada „	„ — 40,9 „ „

W ciągu 8 miesięcy zapas dewiz zmniejszył się o 13 milionów litów. Zostało to spowodowane pokryciem przez Bank należności zagranicznych, zwrastających skutkiem ujemnego bilansu handlowego.

Bowiem równoległe, chcąc zażegnać rozpoczynające się na Litwie bankrutwa, Bank Litewski nie zmniejsza udzielanych na rynku wewnętrznym kredytów, lecz odwrotnie — zwiększa je.

Cyfra pożyczek i dyskonta wynosiła:

15 marca 1928 r.	— 77,9 milion. lit.
15 maja „	„ — 82,6 „ „
15 czerwca „	„ — 82,8 „ „
15 lipca „	„ — 83,3 „ „
15 sierpnia „	„ — 82,7 „ „
15 września „	„ — 83,7 „ „
15 października „	„ — 86,6 „ „
15 listopada „	„ — 90,1 „ „

W ciągu 8 miesięcy kredyty wewnętrzne rozrosły o 12 milionów litów. Kredyty te pozwalają importerom litewskim kupować towar zagraniczny i przyczyniać się w ten sposób do zwiększenia pasywności bilansu handlowego. Gdyby jednak Bank Lit. spowodował zacieśnienie kredytów, a przez to — zmniejszenie importu, — spowodowałoby to znaczne zwiększenie ilości bankrutw w kraju, wzrost bezrobocia, drożyznę i rozpałtałoby kryzys w całej pełni.

Wobec tego, że zapas dewiz w Banku jest ograniczony, wyczerpać się on musi wcześniej czy później. Wówczas lit zostałyby zachwiany. Jednak chwilowo uratować sytuację może przyływ na Litwę gotówki obcej. Przyływ ten może nastąpić i nastąpi — w sposób przez nas wyżej podany: drogą wykupienia przez Niemców majątku nieruchomego Litwy.

T. Nagurski.

„Lietuvos Aidas“ o opozycji. KOWNO, 22 I. (tel. wł.). „Lietuvos Aidas“ nawiązując do konferencji partii opozycyjnych, jakie się niedawno odbyły w Kownie, podkreśla, że naogół opozycja znalazła się na rozdrożu i zaczęła się rozpaść. Laudyniki, unikając konferencji publicznej, a naradzając się poufnie, jakgdyby dążyli do zrozumienia, że zmieniając swą taktykę względem rządu, co tembardziej uwidoczniło się z wyborów burmistrza Wilejszysza na prezesa centr. komitetu. Wilejszys, jako burmistrz, zmuszony jest współpracować z rządem, to zaś jakgdyby się równało zamachowi opozycji.

Co innego krzykaczonie. Ci jeszcze ostrzej napadają na rząd, nie mogą mu darować, że tyle czasu upłynęło od 17-go grudnia 1928 r., a oni jeszcze nie są u steru władzy. Jednak i w tej partii coraz wyraźniej zaczyna się zarysowywać bezład, co znajduje swój wyraz we wzajemnej nieufności. Jednak ani jedna, ani druga partja nie jest wyrazem woli ludu, który jest zadowolony z obecnego rządu i innego nie chce. Laudyniki widocznie to zauważyli i zmieniają taktykę, krzykaczonie zaś tego nie widzą i przez to mimowolnie spokrewnili się duchowo z najgorszymi wrogami Litwy — Polakami. Fakt ten prawdziwą partję opozycyjną niewątpliwie doprowadzi do rozłamu.

Rosjanie uciekają z Litwy.

KOWNO 22 I. (tel. wł.). Wobec ciężkiego położenia mniejszości rosyjskiej w Litwie i wywleczenia włościan rosyjskich Związek Obywateli Litwy narodowości rosyjskiej postanowił zorganizować masową emigrację do Brazylii, gdzie położenie w każdym bądź razie ma być lepsze. Ludność rosyjska gwałtownie domaga się jaknajszybszego załatwienia tej sprawy.

ROSJA SOWIECKA.

Sowiety przygotowują się do wiosennego sezonu.

MOSKWA, 22 I. (kor. własna). W związku z postanowieniem C. K. W. ZSRR. o podniesieniu przyszelego urodzaju o 30—35 proc., wszystkie bez wyjątku urzędy sow., pisma codzienne i org. partyjne przeprowadzają szeroką akcję agitacyjną za powiększeniem powszechnie zasiewów, celowego użycia maszyn i oczyszczania zbóż nasiennych.

Przykład zwalczania analfabetyzmu w raju sow.

MOSKWA, 22 I. (kor. własna). Dzięki nowemu, wysuniętemu przez partję kom. hasłu zwalczania analfabetyzmu w ZSRR. na wszystkich przedsiębiorstwach i fabrykach sow. urządzono kursy dla analfabetów. Podczas kontroli jednego z takich kursów przez specjalną komisję, stwierdzono że zamiast zapisanych 300 uczniów obecnych było w tym dniu na lekcji tylko 14.

BIAŁORUŚ SOWIECKA.

Sow. „wzorowe“ szkoły dla upośledzonych dzieci.

MINSK, 22 I. (kor. własna). Mińska „Zwiewda“ podaje sprawozdanie z inspekcji jednej z „wzorowych“ szkół dla głucho-niemych dzieci, w orszakiem okręgu. Jak wynika z tego sprawozdania prawie cały personel nauczycielski szkoły konkurował pomiędzy sobą w wyszukiwaniu tortur dla tych upośledzonych istot. Dzieci bito żelaznymi prętami, zamkami, kluczami, kopano nogami, wyrrywano włosy, morzono głodem i t. d. „Zwiewda“ domaga się surowego ukarania winnych.

JAN BUŁHAK

ARTYSTA - FOTOGRAF Jagiellońska 8, telefon 689, przyjmuje od godz. 9-10

Uniwersytecka Szkoła Pielęgniarek i Higienistek w Krakowie otwiera nowy kurs dnia 1 lutego 1929 r. Nauka trwa 2 lata, przyjmuje się tylko internistki. Wykształcenie: 6 klas gimnazjalnych, lub równorzędne. Zgłoszenia: Dyrekcja Uniwersyteckiej Szkoły Pielęgniarek i Higienistek, Kraków, Kopernika 23.

W drugą bolesną rocznicę śmierci

Ś. p. KAZIMIERZA WIMBORA

dn. 24 stycznia o godz. 8 rano odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Jakoba. O czem wszystkich życzliwych pamięci zmarłego zawiadamiają pozostali w głębokim żalu żona i dzieci.

LOKAL NATYCHMIAST

Biura Izby Przemysłowo-Handlowej.

Oferty należy składać za wyjątkiem swiąt od godziny 11-ej do 2 ej.

MICKIEWICZA 18 III piętro. Tel. 65. GŁÓWNA KOMISJA WYBORCZA. Tel. 65.

Odpowiedź sowiecka na ostatnią notę polską.

Propozycja niezwłocznego podpisania protokołu.

MOSKWA, 22 I. (Pat.) Prasa ogłasza następujący komunikat urzędowy: „Litwinów przyjął w poniedziałek wieczorem polskiego ministra pełnomocnego Patka celem zbadania formy i procedury podpisania protokołu zgodnie z propozycją rządu polskiego. Litwinów zakomunikował Patkowi, iż zgodnie z notą z dn. 29 grudnia i protokołem dołączonym, rząd sowiecki proponuje następującą procedurę dla podpisania protokołu: Rządy Z. S. R. R. i Polski, zgodziwszy się na podpisanie protokołu, przeprowadzą podpisanie go niezwłocznie w Moskwie za pośrednictwem osób, upoważnionych ad hoc. Niezwłocznie po podpisaniu protokołu przez przedstawicieli Z. S. R. R. i Polski, rząd sowiecki skieruje zaproszenie bezpośrednio do Finlandji, Estonji i Łotwy. Podobne zaproszenie zostało już wysłane do Litwy i zgoda tej ostatniej została już uzyskana—oraz do Rumunji za pośrednictwem rządu polskiego, aby przyłączyły się do protokołu, zważywszy, że państwa te uważają, że przyłączyły się już do paktu paryskiego. Wspomniane państwa przeprowadzą swe przystąpienie do protokołu w sposób, przewidziany dla paktu Kelloga, t. zn. przesyłając państwom, będącemu inicjatorem protokołu pisemny akt o przystąpieniu z kopją protokołu w załączniku.

Rządy państw, które podpisały protokół, lub które przyłączyły się do protokołu zobowiązują się przedstawić w jaknajkrótszym czasie według ustalonego u nich porządku do ratyfikacji pakt Kelloga i protokół, jeśli ratyfikacja paktu uprzednio nie nastąpiła. Protokół wchodzi w życie między Z. S. R. R. a Polaką z chwilą wymiany pomiędzy nimi instrumentów ratyfikacyjnych, zaś między ZSRR. i państwami przyłączającymi się do protokołu od chwili doręczenia rządowi sowieckiemu w Moskwie urzędowej notyfikacji protokołu przez to lub inne państwo.

Litwinów wyjaśnił następnie, że powyższa procedura przedstawia następujące korzyści: 1) była już stosowana do paktu Kelloga i w konsekwencji była już zaakceptowana zarówno przez rząd Z. S. R. R. jak i przez rząd polski, 2) prowadzi ona w sposób możliwie najprostszy do celu zamierzonego przez autora propozycji, t. zn. do natychmiastowego wprowadzenia w życie paktu Kelloga co najmniej między kilkoma państwami Europy Wschodniej, przedstawiając w ten sposób dla wszystkich państw Europy Wschodniej możliwość stania się uczestnikami protokołu w tym samym czasie i z temi samymi prawami, co państwa, które są sygnatariuszami protokołu.

Min. Patek oświadczył, iż przyjmuje do wiadomości samą propozycję oraz powyższe wyjaśnienia i obiecuje zreferować je swemu rządowi.

Do końca rokowań handlowych polsko-niemieckich.

BERLIN, 11 I. (PAT.) Półrządowy komunikat potwierdza, że kontropropozycje polskie, poczynione dr. Hermesowi nadeszły do Berlina i oświadcza, że rzeczoznawcy ośrodków badających obecnie te kontropropozycje. Jednocześnie półrządowa „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz“ przynosi artykuł o przedłużeniu umowy drzewnej.

W artykule tym „D. Dipl.-Pol. Kor.“ podkreśla, że ustepliwość znacząca się głównie po stronie niemieckiej. Obecne przedłużenie umowy drzewnej, zdaniem dziennika, wytworza pomyślniejsze warunki psychologiczne dla prowadzenia dalej pracy nad porozumieniem gospodarczym, w szczególności dzięki postanowieniom, które zawarte zostały w związku z przedłużeniem umowy, że obie strony na czas trwania tej umowy wykluczają stosowanie zarządzeń bojowych.

„Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz“ wyraża nadzieję, że ta okoliczność ułatwi właściwie rokowania handlowe, których pomyślnie prowadzenie dalej zależy — jak podkreśla dziennik—po wielokrotnych dowodach niemieckiej gotowości do porozumienia, obecnie głównie od Polski.

Komuniści niemieccy wobec memoriału gen. Groenera.

BERLIN, 22 I. (Pat.) Frakcja komunistyczna w Reichstagu zgłosiła interpelację w sprawie memoriału gen. Groenera, oświadczając, że memoriał ten potwierdza w całej rozciągłości wszystkie oskarżenia komunistyczne co do tego, że budowa krążowników jest przygotowaniem napadu na Rosję Sowiecką. Interpelacja żąda wyjaśnienia co do planów niemieckiej polityki zagranicznej, zbrojowej i wojennej przed Reichstagem

Ciężki stan finansowy Niemiec.

BERLIN, 22 I. (Pat.) Minister finansów Rzeszy p. Hilferding udzielił prasie wyjaśnień o preliminarzu budżetowym na rok 1929/30, wskazując na to, że znalazł się on wobec deficytu 360 milionów marek w preliminarzu wydatków nadzwyczajnych oraz 600 milionów w wydatkach zwyczajnych, co się tłumaczy częściowo tem, że na rachunek odszkodowań przekazuje się przeszło 312 milionów. Mimo trudności preliminarz wydatków nadzwyczajnych zostanie pokryty bez zaciągnięcia nowej pożyczki. Preliminarz zwyczajny zamyka się w rozchodach i przychodach sumą 9.900 milj. mk. czyli jest o 350 milionów większy niż w roku 1928. Uczyniono wszystko, co było możliwe, ażeby zmniejszyć wydatki, jednakże ciężki tego zmniejszenia jest o wiele bardziej ograniczona, niż to się początkowo wydawało. 600 milj. deficyt pokryty zostanie zwiększeniem podatku od piwa i od spirytusu, oraz przez zastosowanie zmian w podatku spadkowym.

Wielka afera oszukańcza w Berlinie

BERLIN, 22 I. (Pat.) Policja berlińska wykryła ogromną afery oszukańczą, w której główną rolę odegrał bankier Lewin, właściciel firmy bankierskiej. Lewin sfałszował weksle na sumę od 2-ch do 3-ch milionów marek.

W chwili, gdy policja zainteresowała się tą sprawą, okazało się, że Lewina nie ma w Berlinie. Znikł on przed 10 dniami.

DZIEŃ POLITYCZNY.

W dn. 22 stycznia r. b. w godzinach popołudniowych odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa Rady Min. prof. K. Bartia i z udziałem Marszałka Piłsudskiego posiedzenie Rady Ministrów. Przedmiotem obrad była sprawa rokowań o traktat handlowy z Niemcami.

Pos. Burda (B.B.) zgłosił swe przystąpienie do klubu P.P.S.—dawna Frakcja Rewolucyjna. Pos. Burda do wybuchu wojny światowej był członkiem i działaczem P. P. S. na terenie Małopolski i Śląska.

W Ministerstwie Robót Publicznych odbyła się pierwsza konferencja międzyministerjalna w sprawie obniżenia cen cegły. Udział w niej wzięli przedstawiciele Ministerstwa Robót Publ., Spraw Wojsk., Komunikacji i Spraw Wewn. Ponadto delegaci Banku Gospodarstwa Krajowego. Omawiano sprawę utworzenia centralnego biura zakupu cegły przyczem wypowiedziano się przeciwko utworzeniu takiego biura przy Banku Gospodarstwa Krajowego, jak to było w roku ubiegłym. Ostatecznie sprawa ta nie została zdecydowana i będzie rozpatrywana na jednym z najbliższych posiedzeń.

W dniu 21 b. m. odbyło się w Ministerstwie Przem. i Handlu posiedzenie organizacyjne komitetu budowy w Gdyni pomnika zjednoczenia ziem polskich. W posiedzeniu wzięli udział wszyscy wojewodowie, którzy na ten dzień przybyli do Warszawy z powodu zjazdu wojewodów zwołanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Ofiary, składane na budowę pomnika, napływają obficie od najszerzych warstw społeczeństwa i przekroczyły już sumę 120 tys. zł.

Możliwość rozłamu w Kole Żydowskim.

(Tel. od wł. kores. z Warszawy).

Wezorem odbyło się w Kole Żydowskim głosowanie w sprawie utworzenia prezydium tego klubu.

W Kole Żydowskim od dłuższego czasu istnieje rozbieżność zdań co do ustosunkowania się nad taktyką tego klubu wobec rządu i stad też wypływa różnica poglądów co do ukształtowania się prezydium Klubu Żydowskiego.

W dniu wczorajszym zgłoszono dwa wnioski. Pierwszy wniosek posłów z Małopolski Wschodniej, którzy dają do współpracy z rządem, aby klub wybrał prezydium składające się z równorzędnych i równouprawnionych członków, — drugi zaś wniosek zgłosili zwolennicy p. Grünbauma, by klub wybrał dwóch wiceprezesów. Pierwszy wniosek upadł. Natomiast przeszedł wniosek drugi, wobec czego pos. Reich odczytał drugą deklarację, w której w imieniu posłów z Małopolski Wschodniej oświadcza, iż uchwała o wyborze dwóch wiceprezesów, uniemożliwia jego grupie brać udziału w pracach klubu, którego jednocijednak łamać nie chce.

Po odczytaniu tej deklaracji pos. Reich i czterech jego towarzyszy, a mianowicie: Rosmarin, Leser, Eisenstein i sen. Schreiber opuścili posiedzenie.

Klub obradował dalej, przyczem został zgłoszony wniosek o reasumpcję uchwały, dotyczącej wyboru prezydium. Po dłuższej dyskusji aprobowano prezesa klubu, aby zwrócił się z zapytaniem do grupy p. Reicha, jak rozumieją swe oświadczenie o niebraniu udziału w pracach klubu. Jeśli reasumpcja uchwały nie zostanie uchwalona, to należy się liczyć z rozłamem w Kole Żydowskim.

Kronika telegraficzna.

Wojaka rządowe w Meksyku rozbiły powstanie, zabrały do niewoli przywódców i odzyskały miasta Meztlanego i Salama. Młody Hugo Stinnes, syn wszechpółległego ongi w Niemczech milionera i przemysłowca, który dopuścił się fałszerstw przy waloryzacji pożyczek wojennych, otrzymał akt oskarżenia. Akt ten wymienia między innymi sumę około 60 milionów marek niemieckich, na którą zgłoszono pożyczek wojennych.

W stanie zdrowia marszałka Focha nastąpiła znaczna poprawa. Lekarze pozwolili marszałkowi wstać dziś po raz pierwszy z łóżka.

Nowy pretendent do tronu afganistańskiego. Dzienniki donoszą z Afganistanu, że znalazł się tam nowy pretendent do tronu w osobie Tirtara Omara Chana, który maszeruje na Kabul.

Silne mrozy, dochodzące do 28 stopni panują w całej Rumunji. W Bukareszcie zanotowano 24 stopni.

Panujący pażer zniszczył w Konstantynopolu około 1000 domów, 5 tys. osób pozostało bez dachu nad głową.

* Uwaga: Dla utrzymania ciągłości porównań cyfrowych z naszym artykułem z lipca ubiegłego roku, zacytowanym wyżej, zachowujemy tę samą, co wówczas kolejność rozważań w analizie życia gospodarczego Litwy.

ŻYCIE GOSPODARCZE. SEJM I SENAT.

Sytuacja kredytowa w Polsce.

W końcu ubiegłego roku dało się zauważyć zwłaszcza w stolicy pewne odprężenie na rynku pieniężnym, spowodowane zwiększeniem redyskonta w Banku Polskim o przeszło 16 i pół mil. zł. i przygotowaniem przez banki prywatne znaczniejszego zapasu gotówki na potrzeby klientów.

Pierwsze dni stycznia przyniosły jednak znowu pogorszenie się sytuacji, wywołanej następującymi okolicznościami: 1) zmniejszenie przez Bank Polski w pierwszej dekadzie dyskonta o blisko 12 milionów, a pożyczek zastawowych o 5,8 mil. zł.; 2) zapadające terminy płatności podatków i wykup patentów; 3) zapadające płatności kredytów rolniczych; 4) regulowanie przez półhurtowników i kupców detalicznych należności z tytułu zakupów przedświątecznych; 5) zwiększenie produkcji w przemyśle, w szczególności w łódzkich i bielskich fabrykach włókienniczych, przygotowujących się intensywnie na sezon letni — wskutek czego wzrosły koszty robocizny, surowca i chemikali.

Szczególnie dotkliwie dał się odczuć głód gotówkowy w Lublinie, gdzie banki ograniczyły w silnym stopniu kredyty, oraz w Łodzi — która pierwszy raz od dłuższego czasu doznała dość znacznej podwyżki stopy procentowej na rynku prywatnym. Podaż weksli na rynku łódzkim przekracza już znacznie zapotrzebowanie, wobec czego należy szukać kosztownych pożyczek. Dalsza zmniejsza cen ziemopłodów wywołana była obłożeniem zboża wysokim cłem wywozowym, co uniemożliwiało eksport, oraz dużymi trudnościami w zbyciu w kraju — wskutek braku gotówki u kupców. Jest to objaw przykry nietylko z punktu widzenia rolnictwa, lecz również całego życia gospodarczego, gdyż prowadzi w konsekwencji do osłabienia siły konsumpcyjnej tak poważnego odbiorcy wytworów naszego przemysłu — jakim jest ludność rolnicza. Uruchowienie przez Bank Polski, Bank Handlowy w Warszawie i Państwowy Bank Rolny kredytów rejestrowych pod zastaw zboża, nastąpiło już po wyprzedaniu znacznej części płodów rolnych, wobec czego nie przyniosło spodziewanej ulgi rolnikom. Kredyty te dadzą się zastosować z powodzeniem — bezpośrednio po przyszłych zbiorach.

Bank Polski i większe banki prywatne dają obecnie bardzo energicznie do wyrugowania z rynku weksli długoterminowych. Na fabrykantów wywierana jest presja, ażeby przyjmowali za towar jedynie weksle krótkie. Wskutek tego prawie wszystkie gałęzie przemysłu i handlu zastanawiają się nad ustaleniem długości terminów. Przypuszczalnie najważniejsze branże określą termin od 3 do maksimum 6 miesięcy.

Od szeregu dni kraja pogłoski o zamierzonej niższej stopy dyskontowej Banku Polskiego, która wynosi obecnie 8 proc. Dla porównania podajemy stopy dyskontowe banków emisyjnych innych państw. Szwajcaria i Francja 3 i pół proc., Belgia 4, Holandia, Szwecja i Wielka Brytania 4 i pół proc., Czechosłowacja, Danja, Stany Zjednoczone

A. P. 5, Japonia 5,48, Hiszpania i Norwegia 5 i pół, Gdańsk, Jugosławia, Łotwa, Rumunia, Włochy 6, Niemcy i Austria 6 i pół, Finlandja, Indie, Litwa, Węgry 7, Estonia 7 i pół, Portugalia i Rosja Sowiecka 8, Bułgaria i Grecja 9 proc.

Wkłady w bankach państwowych osiągnęły w końcu roku dość znaczny wzrost, wyniosły bowiem na dzień 31.XII ub. r. ogółem 1.145 mil. zł., gdy na 30.XI ub. r. 1.107 mil. zł. Ogólny stan wkładów oszczędnościowych w Pocztowej Kasie Oszczędności osiągnął na dzień 31.XII ub. r. kwotę 122,3 mil. zł., czyli wzrósł w ciągu roku ubiegłego o 54,7 mil. zł. Liczba książeczek oszczędnościowych dosięgła w końcu ub. r. 298.000, co oznacza wzrost o 119.000 książeczek.

Stan wkładów oszczędnościowych w 28 kasach oszczędności zrzeszonych w Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie wyrażał się na dzień 30 XI 1928 roku kwotą 174.275.040 zł. (wzrost w ciągu miesiąca o 2.957.905 zł.) Stan wkładów w 29 bankach prywatnych należących do Związku Banków w Polsce wynosił w dniu 30-y listopada 803 miliony zł., podczas gdy na 31 października ub. r. 790 mil. zł.

A. Z. W.

KRONIKA KRAJOWA

— Lustracja zakładów handlowych.

W najbliższym czasie starostwo grodzkie dokona lustracji zakładów handlowych w celu stwierdzenia czy przepisy o uwiadczeniu cen są należycie przestrzegane.

Ceny mleka w Wilnie. Naskutek pertraktacji przeprowadzonych ostatnio z hurtownikami nabiału, ceny mleka w detalu uległy nieznacznej zmianie. Od 21 b. m. ceny mleka niebezpiecznie wzrosły z 55 na 50 gr. za litr, zaś dubeltowego o zawartości 6 proc. tłuszczu z 1.24 gr. na 1.22 gr. za litr. (x)

Z CAŁEJ POLSKI.

Wydatki gmin wiejskich na oświatę. Gminy wiejskie współdziałały w myśli istniejącej u nas przepisów w wydatkach na szkolnictwo powszechne. Według danych zawartych w pracy dr. Jana Piekalkiewicza „Wydatki i dochody gmin wiejskich”, która została ogłoszona w ostatnim kwartalniku Statystycznym oraz jako osobna odbitka, możemy stwierdzić, że najwyższe przeciętne na 1 mieszkańca wydatki na oświatę mają gminy wiejskie w województwie śląskim — 2,89 zł., następnie idąc województwa poznańskie i pomorskie — 1,38 zł., dalej województwa centralne — 1,21 zł., południowe — 0,78 zł. i wschodnie — 0,62 zł.

Jak widzimy wielkość wydatków na oświatę w gminach wiejskich przeciętnie na jednego mieszkańca jest w poszczególnych naszych dzielnicach nadzwyczaj różnorodna.

Giełda warszawska z dn. 22. I. b. m.

WALUTY I DEWIZY:	
Dolary	8,88 1/2 — 8,86 1/2
Holandja	357,50 — 356,60
London	43,23 — 43,14
Newy York	8,90 — 8,88
Paryż	34,86 — 34,77
Praga	26,38 1/2 — 26,33
Szwajcaria	171,50 — 171,07
Wiedeń	125,24 — 124,94
Włochy	46,67 — 46,55
Marka niemiecka	211,89

Akcje: Bank Dyskontowy 139, Bank Polski 192 — 192,50, Bank Związków Spółek Zarobk. 85 — 85,25 — 85, Kijowski 95, Silesia 250, Silesia i Świętło 113, Filley 55, Leszczyński 21,50, Weigel 97, Lippon 37 — 37,50, Ostrowskie seria A. 92, seria B. 89 — 91, Starochwiec 38,50.

Posiedzenie plenarne.

Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu dokonano dyskusję nad sprawozdaniem komisji regulaminowej i konstytucyjnej o wnioskach Klubu B. B. w sprawie rewizji konstytucji. Zarówno dyskusja na poprzednim posiedzeniu Sejmu w tej sprawie, jak dyskusja w dniu wczorajszym stała na bardzo wysokim poziomie, a to ze względu, iż zabierali w niej głos wybitni fachowcy i znawcy prawa państwowego, jak pos. Pilsudski, Makowski, Lieberman i Rataj.

Na początku posiedzenia marszałek Daszyński wygłosił krótkie przemówienie, poświęcone przypadającej w dniu tym rocznicy powstania styczniowego, potem nastąpiła 10 minutowa przerwa.

Po przerwie odesłano do komisji skarbowej w pierwszym czytaniu projekt ustawy o przekazaniu własności funduszowi kwatunku wojskowego nieruchomości państwowych, poczem wywodziła się dyskusja nad wnioskami w sprawie rewizji Konstytucji i nad projektami dodatkowego regulaminu. Przemawiali p.p. Kiernik (Piast), Dawnarowicz (Fr. Rew. PPS), pos. Makowski (BB) który zaznacza, iż plebiscytu amerykańskiego nie można przenieść na nasz grunt.

Zaproponowaliśmy — wywodzi mowa — że Sejm przystępuje do rewizji Konstytucji, aby otworzył współpracę całego parlamentu jako takiego nad rewizją konstytucyjną, a nie poszczególnych klubów i partii. Chcemy aby przedmiotem rewizji była Konstytucja sama, a nie poszczególne programy, które są fikcją.

Pragniemy przenieść pracę z zaciętych klubów czy konwentyków do komisji sejmowej. Dlatego też będziemy głosowali przeciwko składaniu dalszych wniosków, bo nie chcemy wyścigu projektów partyjnych.

Mowa ta spotkała się z uznaniem niemal całego Sejmu, mimo iż nie była przyjemna dla wszystkich jego członków.

W rezultacie tej dwudniowej dyskusji Sejm postanowił przystąpić do rewizji Konstytucji na podstawie przysługującego mu prawa, zawartego w Konstytucji z dnia 17 marca 1921 roku.

Pozatem wczorajszym posiedzeniu Sejmu nie dało ciekawszych momentów. Klub Narodowy, jak to już wczoraj donosiliśmy, zgłosił wniosek z votum nieufności dla ministra sprawiedliwości Stanisława Cera. Wniosek ten klub Narodowy postawił w związku z zmianami na naczelnych stanowiskach w sądownictwie i dysmisją prezesa Sądu Najwyższego p. Seydy.

Wniosek brzmi: „Wysoki Sejm raczy na zasadzie art. 58 ustawy konstytucyjnej uchwalić: Sejm wyraża o ustąpieniu ministra sprawiedliwości Stanisława Cera”.

Wniosek ten zgodnie z regulaminem obrad sejmowych może być postawiony najwcześniej dopiero na przyszłym posiedzeniu Sejmu. Jednakże już dziś można przewidzieć, iż nie uzyska on większości, albowiem lewica prawdopodobnie wypowie się przeciwko niemu.

temat działalności Volksbundu na Górnym Śląsku. Merytorycznie w swych skłargach nie miał on racji, wywołując nieuzasadnione żale nad stosunkiem władz polskich do mniejszości niemieckiej. Na dobro jego zapisać natomiast można formę przemówienia, pozbawionego akcentów agreasywnych wobec państwa.

Ostatnim mówcą wreszcie był pos. Stroński, który na wstępie odparł zarzuty pos. Naumanna, poczem zajął się omówieniem spraw poruszonych przez min. Zaleskiego. Pos. Strońskiemu nie można odmówić znawstwa przedmiotu, o którym mówił, oraz umiejętności uzasadnienia swego stanowiska. Pos. Stroński tym razem nie odbiegł znacząco w swych wywodach od linii politycznej min. Zaleskiego i sprawie stosunku do Niemiec, a w sprawie litewskiej słuszenie podkreślił, że Litwa jest wprawdzie małą chmurką na horyzoncie polskiej polityki zagranicznej, lecz chmurką, która może łatwo stać się zwiastunem groźnej burzy.

Dalszy ciąg dyskusji nad exposé min. Zaleskiego odbędzie się dziś. Nie jest wykluczone, że w odpowiedzi na nią zabierze ponownie głos min. Zaleski.

Komisja budżetowa.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Opozycja sejmowa przy każdej sposobności wysuwa zagadnienie współpracy Sejmu z rządem, przy czem domaga się jaknajdalej idącej współpracy ze strony rządu i posługując się demagogicznymi hasłami o rzekomej walce rządu z ciętami ustawodawczymi, a nawet dopatruje się w obecnej polityce rządu ukrytej dyktatury. Asumptem do takiej kampanii opozycji bywa zwykle każdy drobny szczegół, w rodzaju niezjawienia się przedstawicieli rządu w jakiej komisji, jak to miało miejsce na posiedzeniu komisji budżetowej, gdy nie przybyli przedstawiciele Min. Spraw Wojskowych wskutek możliwości obrazy mundur wojskowego przez niektórych członków komisji.

Jednocześnie można zaobserwować inne niezmiernie ciekawe zjawisko. Prem. Bartel kilkakrotnie dał dowód, iż z całą powagą odnosi się do pozytywnej pracy Sejmu. Składał w tym kierunku niejednokrotnie deklaracje, wreszcie przy niezbędnych nawet sprawach stał przed forum Sejmu, by dać wyjaśnienia i bronić stanowiska rządu. W takich wypadkach opozycja sejmowa miałaby czuć się z istotnej współpracy rządu z Sejmem, stara się ją utrudnić i zniechęcić przedstawicieli rządu do dyskusji poselskich, wysłuchiwań — trzeba przyznać, przez nich z dużą dozą ciepłoty.

Z talem można skonstatować, iż w tej oryginalnej grze celują socjaliści, którzy zalewając rząd powodzą drobnymi pytaniami i nierozczepczymi interpelacjami, utrudniają współpracę z rządem oraz oddalają zagadnienia państwowe najważniejsze na plan dalszy.

Jaskrawym tego przykładem jest wczorajsze posiedzenie komisji budżetowej (którego sprawozdanie podajemy niżej), wczoraj bowiem komisja budżetowa miała przystąpić do trzeciego czytania preliminarza budżetowego. P. prem. Bartel zjawił się na komisji, by być obecnym przy głosowaniu nad budżetem Prezydium Rady Ministrów. Korzystając z obecności p. premiera opozycja sejmowa zaatakowała ponownie przem. Bartla w związku z projektem ustawy o dodatkach kredytowych, co było przesadzane już kilkakrotnie na posiedzeniach komisji budżetowej, zgłaszając szereg

Z komisji sejmowych.

Komisja Spraw Zagranicznych.

Dyskusja nad exposé min. Zaleskiego.

WARSAWA, 22-I, (Pat). Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji spraw zagranicznych posłanka Kosmowska referowała ustawę w sprawie ratyfikacji konwencji o zniesieniu niewolnictwa. Przyjęto ratyfikowanie jej bez zastrzeżeń.

Następnie posłanka Kosmowska referowała konwencję, dotyczącą inspekcji emigrantów na statkach, którą również przyjęto.

Następnie rozpoczęła się dyskusja nad exposé min. Zaleskiego, które było wygłoszone dnia 15 b. m. Wypowiedział się wczoraj czterech mówców z pośród 16 dotychczas zapisanych do głosu. Przemówienia wczorajsze były utrzymane na wysokim poziomie, który stale cechuje prace komisji spraw zagranicznych.

W mowie pos. Loewenherza, który w imieniu klubu B. B. wyraża uznanie i zaufanie do polityki min. Zaleskiego, podnieśli należyte sprawy, które uwydatniają rolę Polski w pracach nad organizowaniem i utrwaleniem pokoju w stosunkach międzynarodowych, a których najlepszym wyrazem był pokojowy wniosek Polski przyjęty przez 8-me zgromadzenie Ligi Narodów. Mówca zatrzymał się w dalszym ciągu swej mowie nad temi trudnościami, jakie polityka pokojowa napotyka w Niemczech, gdzie przejawiające się wpływy czynników nacjonalistycz-

nych i militarystycznych, zdających do rewizji granic polskich, stwarzają niebezpieczeństwo poważnych zatargów; zwłaszcza dla celów tej polityki wykorzystywane są mniejszości niemieckie we wszystkich państwach, które one zamieszkują. Pomimo takich niezwykłych groźnych przejawów polityki rewizjonistycznej, jak ogłoszony memoriał min. Groenera, pos. Loewenherz wypowiedział się za stanowiskiem min. Zaleskiego, który wierzy w zmianę nastrojów wśród szerokiego mas narodu niemieckiego.

Drugim mówcą był pos. Graliński (Wyzw.), który rozszerzył dyskusję poza zakres przemówienia min. Zaleskiego, czyniąc mu, jak gdyby z obowiązku posła opozycyjnego, mało uzasadniony zarzut, że niedość często udziela informacji komisji o sytuacji w polityce zagranicznej. Pos. Graliński szczegółowo omówił działalność Minister. Spraw Zagranicznych, podzielać naogół linię polityczną min. Zaleskiego, lecz skarżył się na zbyt małą aktywność min. Zaleskiego w sprawie ewakuacji Nadrenji i reparacji. Pos. Graliński jest zdolnym urzędnikiem M.S.Z., skąd przeszedł do Sejmu na liście Wyzwolenia i wywoływ jego, odznaczających się dużym znawstwem przedmiotu, komisja spraw zagranicznych słucha z zaciekawieniem.

Trzeci mówca posł. Naumann (kl. Niem.) poświęcił swe przemówienie polemicie z mową min. Zaleskiego, wygłoszoną w Lugano na

SZKOŁA FILMOWA

Koncesjonowana przez Min. W. R. i O. P.
Związku Artystów Sztuki Kineematograficznej w Wilnie. Do dnia 1-II 1929 roku przyjmuje zapisy na rok szkolny 1929. Sekretariat czynny codziennie w g. dz. 11-11 5-8
ul. Ostrobramska 27 (w podwórku na lewo).

CHARAKTEROLOGJA

W ŚWIETLE ZAGADNIENIA MIŁOŚCI.

Zofja Nałkowska „Niedobra miłość”.
Romans prowincjonalny Warszawy.
Nakład Gebethnera & Wolffa.

W ostatniej powieści Nałkowskiej niema właściwie tendencji. Autorka zaobserwowała pewien szmat życia ludzkiego, upstrzony szeregiem typów i charakterów. Na podstawie spostrzeżeń i doświadczeń, zdobytych przez przypatrzenie się pewnej grupie ludzi, w przeciągu dłuższego czasu, wyprowadza Nałkowska ogólną teorię o właściwej istocie charakteru.

Ten mały świat prowincjonalnego miasta jest przekrojem wielkiego świata. To co się tam dzieje, mogło się dzieć również gdzie indziej. A o tem, że tak się w danym wypadku ułożyły stosunki między ludźmi, takie zaszły konflikty uczuciowe i psychologiczne, takie a nie inne zmiany, — zdecydowali sami ludzie. Bo w ludziach samych tkwią owe nieprzewidywalne możliwości, które w granitycznych pomrokach nieodgadnionej przyszłości, zlobią podziemne nurty niespodzianych rozwiązań.

Zycie wielkiego świata odbija się w światku prowincjonalnej miasteczki, jak w pomniejszonym zwierciadle. Dlatego też ten skrawek świata

może stać się odpowiednią glebą, z której wykiełkuje sąd ogólny.

Charakter, jako pojęcie oderwane, jest fikcją i wedle Nałkowskiej, nie istnieje wcale. Właściwy kształt charakteru, jego plastycznie pojęta objętość, określa dopiero inny charakter. Z chwila, gdy człowiek przychodzi na świat, zadatki jego charakteru zawierają w sobie wszelkie możliwości; — przyszły jego kształt zależy od zetknięcia się z innymi charakterami. W stosunku do każdego z tych innych charakterów, inny kształt przybiera charakter danego człowieka, inny nietylko w ciągu całego życia, ale w jednym i tym samym czasie.

W takim ujęciu psychologii charakterów, tkwi pozorne nieprawdopodobieństwo — z punktu widzenia naiwności życia potocznego i z punktu widzenia zawodnych intuicji opartych na pierwszym wrażeniu.

Takim pozornym nieprawdopodobieństwem wydadzą się dwa oblicza Agnieszki Blizbor, w pierwszej i drugiej części powieści, dwa oblicza tak nawzajem sobie zaprzeczające, iż kontrast wywołuje u obserwatorów tego zjawiska, odruchowy wyszykownik: „Nie, to poprostu nie mieści się w głowie...”

Zmiany w monotonem i szarem życiu prowincjonalnego miasta, sprwadają oczywiście osoby przyjeżdżące, które los tam wyrzuca, jak odbryzgi wielkiego, tajemniczego świata.

Przybycie Agnieszki i Pawła Blizborów znaczą równą powierchnię małomiasteczkowej monotonii. Miejscowym rzuca się w oczy narazie jedynie postać Agnieszki i jej mąż stanowi tylko dodatek do niej milczącej chmurny, obcy i niezadowolony, zdaje się, tylko krępować swoją obecnością. Zjawiska postać Agnieszki skupia w sobie wszystkie pozory radości życia i całej jego światła, jasności, zapach wibrującej młodości. Zdaje się, że obecność tej kobiety zmienia całą „naturę rzeczy”.

Blizborowie wydają się małżeństwem bardzo niedobranym już na pierwszy rzut oka. I w tym wypadku było to spostrzeżenie słuszne. Pochodzą oboje z odmiennych środowisk, różnią się rodzajem wychowania, różne mają zainteresowania i upodobania. Łączy ich tylko jeden czynnik wspólny — miłość.

Na te właśnie miłości Blizbora, miłości złej, namiętnej, wyłącznej i nietrwałej, zarysowuje się charakter Agnieszki, przepojony entuzjazmem młodości wszechobecnego optymizmu. Charakter Agnieszki taki własnie, może egzystować tylko na tle tego uczucia, gdyż to jest niezbędny dla niego fundament. Dlatego też, w tym okresie, postać Agnieszki ożywia otoczenie i rozśiewa naokół dźwięny czar.

Zależność charakteru Agnieszki od charakteru jej męża, nie daje się narazie dostrzeżać. Widoczny jest na

stomat wpływ, jaki wywiera ona na otoczenie, przedewszystkiem na przyszłą swoją rywalkę Renatę. Ta ostatnia stanowi kontrast Agnieszki, — jest uosobieniem mafomiasteczkowej cnoty, wzorowej młodej żony starego męża, drżącej przed cieniem choćby pozoru, pozbawionej całkowicie kokieteryj i jakiegokolwiek myśli o sobie. Renata wchłania z zachwytem w siebie, całą odmienną duchową Agnieszki i przez to sama staje się i widzi się inną niż dotąd, nową postacią.

I kiedy Bolizbor nieokielzany o gwałtowny pęd swej zmyślonej uczuciowości, żadnych nowych wrzeń, — przenosi z Agnieszki na Renatę, role tych kobiet wzajemnie się zmieniają, i zmieniając się także charakter. Aczkolwiek napozór wydawało się to niemożliwe, aby nad pełną życia i radości światową damą, wzięła górę skromna i nieśmiała kobiątka z prowincji; aczkolwiek źródłem tej zmiany była „niedobra miłość” Blizbora, te jednak bieg tych rzeczy, dokonywujący się stopniowo, zmienił punkt widzenia na charakter obu kobiet.

Agnieszka jest tą która tylko traci całą pogodę, czar, żywioł i wdzięk — Renata zaś tylko zyskuje, zdobywa pełnię wyrazu, tajemniczość i uczuciowość, nie tracąc nic z pozorów szlachetności, rozsądku, i zewnętrznych cech purytanki.

Obok głównej osi, obracającej się dokoła przeżyć tych trzech osób,

występują jeszcze wiele innych interesujących postaci. Na niektórych zaciążyła też widocznie wzajemna zależność charakterów. Postać Kornelia Osienieckiego zrodziła się tylko na tle charakteru jego żony Fleur, w świetle bowiem jej zdrowego rozsądku i życiowej praktyczności, wyraźnie zarysowuje się słabość jego woli.

Nałkowska lubi wprowadzać do powieści postaci z różnych sfer społecznych, którym koleje życia nakreślają różne granice możliwości od niespodzianych rozczarowań. Widzimy to w przeżyciach Mani Siewalskiej, której wybujałe ambicje, karłowatej narazie w pierścionku upokorzeń, wskutek ubóstwa, spotrzęgamy to w zawiedzionych nadziejach starej hrabiny Osienieckiej — zarówno osobistych, jak i społecznych.

Konstrukcja tej, par excellence psychologicznej powieści, jest doskonałą z punktu widzenia romansu nowoczesnego.

Charaktery kształtują się w ciągu akcji, zawiązek intrygi tkwi właśnie w pozornym nieprawdopodobieństwie wysuwających się możliwości i jedno i drugie stwarza bezpośrednio zjawiska.

Do wywołania wrażenia bezpośrednio przyczynia się niesłychana rezerwa w używaniu środków artystycznych, opanowany obiektywizm w stosunku do zdarzeń i po-

Dom w którym strasz.

Słepiemi patrzy oknami,
na stary, smutny zaulek —
nikt w nim nie mieszka oddawna,
Pustka ma jeno przytulęk.

Gdy północ głucho wydzwania
gdzieś na dalekim zegarze —
budzą się w domu Wspomnienia,
czasów minionych miraż.

I błędzą cicho, cichutko,
cieniami snują się wszędy
mieszkańcy dawno umarli, —
twórcy domu legendy.

bice.

poprawek do budżetu Prezydium Rady Ministrów.

Sejmowa komisja budżetowa przystąpiła na dzisiejszym posiedzeniu do trzeciego czytania preliminarza budżetowego na rok 1929/30 w obecności p. premiera Bartla.

Na wstępie rozwinęła się krótka dyskusja formalna, poczem przystąpiono do głosowania.

Odrzucono wniosek pos. Czerwicy (Ukr.) o odruczenie budżetu w całości. Przyjęto dalsze czytanie Prezydenta Rzeczypospolitej. Przyjęto następnie dwa wnioski rządowe, przynajmniej dodatki mieszkaniowy dla funkcjonariuszy w tej części budżetu na sumę 60273 zł.

Z kolei przystąpiono do budżetu Prezydium Rady Ministrów. Przed głosowaniem zabrał głos pos. Czapiński (PPS), który porusza sprawę kredytów dodatkowych.

Pan Premier zabierając głos, oświadcza, że przybył na posiedzenie nie po to, aby dowiedzieć się, jakie są motywy niektórych wniosków p. Korneckiego. Na zapytanie pos. Czapigskiego co do kredytów dodatkowych p. premier wyjaśnia, że porządkowanie spraw budżetowych pójdzie w tym kierunku, aby były przedłożone zamknięcia rachunkowe za lata ubiegłe. Zamknięcie rachunkowe za rok 1926/27 ukazało się już.

Prezes Rady Ministrów prof. J. Bartel stwierdza, że w drugim czytaniu budżet Rady Ministrów nie był atakowany i poprawek doń nie zgłaszano. Rząd nigdy nie cofał się przed daniem wyjaśnień, obecnie jednak zdumiewa go i niepokoi ilość wniosków zgłoszonych do trzeciego czytania, które mi czuje się zaskoczony. Premier nie stoi bynajmniej na stanowisku, że wszystkie pojęcie preliminarza są święte i nieetykalne. Przy drugim czytaniu byłby chętnie dał wyjaśnienia szczegółowe, lecz wówczas wniosków tych nie było i pojawiły się one dopiero obecnie. Co do usprawienia administracji, to komisja przy Prezydium Rady Ministrów już pracuje.

Pos. Holyski (BB) uważa, że droga ustalenia kryterium, jakiego domaga się poseł Bartel, do niczego się nie dojdzie. Pos. Rybarski (kl. Nar.) w konkluzji domaga się wniesienia kredytów dodatkowych jak najrychlej a nie dopiero z zamknięciem rachunkowym. Po przemówieniu pos. Kubiakowski, sprawozdawca pos. Polakiewicz zwraca uwagę, że przy budżecie Prezydium Rady Ministrów zarówno rząd jak i sama komisja zostały zaskoczone w trzecim czytaniu wnioskami, dochodzącymi do kilku milionów złotych.

Budżet M. S. Zagr. uchwalono z małymi zmianami.

Następnie przystąpiono do budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości. W czasie dyskusji pos. Tymczasyski (kl. Nar.) który polemizował z pos. Fodorim (BB) co do jego stanowiska w sprawie przewodniczących. Budżet przyjęto z małymi poprawkami. W wydatkach przyjęto wnioski rządowe, resztując niektóre przyjęte zmniejszenia w drugim czytaniu.

J. W. P.

Kongres organizacyj i związków pracowników umysłowych.

W niedzielę 30 b. m. rozpoczęły się obrady IV-go Kongresu centralnej organizacji związków zawodowych pracowników umysłowych...

W związku z otwarciem obrad Kongresu czytamy w „Epocze”: „Wielkie zainteresowanie, jakie wzbudza niewątpliwie rozwój centralnej organizacji w ostatnich czasach...”

Podkreślić należy udział w obradach reprezentantów różnych resortów rządowych z p. ministrem pracy i opieki społecznej Jurkiewiczem...

Przebieg dwudniowych obrad Kongresu świadczy dobitnie, że wśród najrozleglejszych sfer inteligencji pracującej hasła „narodowców”, jak i socjalistów, coraz mniejszy znajdują posuch.

Brak miejsca nie pozwala niestety — zacytować tutaj głosów z licznych przemówień i referatów...

ra Dabulewicz „o roli i zadaniach związków zawodowych pracowników umysłowych”...

Tegoż dnia dokonano wyboru komisji zjazdowych i wreszcie wybrano nową Radę Główną Organizacji Centralnej...

W drugim dniu obrad, t. j. wczoraj, jak donosi depecha P. A. T. — trwała praca w komisjach...

Wśród wniosków organizacyjnych przyjęto rezolucję, stwierdzającą, że obrona interesów pracowników wymaga uzyskania odpowiedniego przedstawicielstwa...

Spora szczegółowo opracowanych rezolucyj przygotowała komisja ustawodawstwa społecznego...

Wszystkie te postanowienia są doniosłym krokiem naprzód i dają nadzieję, ustalenia doli inteligencji pracującej w Polsce...

Rocznica Powstania Styczniowego.

Wczoraj, jako w rocznicę wiekopomnego Powstania 1863 r., o godz. 9 m. 30 w kościele Św. Jana odbyło się nabożeństwo...

Odnaczenie b członków P. O. W.

W związku z okresem dziesięciolecia niepodległości, wszyscy byli członkowie P. O. W. mają być podani do odnaczenia...

W tym celu została utworzona specjalna komisja, na czele z gen. bryg. J. Stachewiczem...

1) Treściwy życiorys (nazwisko, imię, pseudonim, szarża), funkcje pełnione w P. O. W., czas trwania, zakres, władza;

2) Wykonane prace; 3) Nazwisko i pseudonim przelożonych, ich funkcje (data); 4) Spis nazwisk, imion i pseudonimów podwładnych...

Popierajcie Ligę Morską i Rzeczną!

Informacje prasy polskiej o Wilnie.

„Echo” (jest i takie) łódzkie zamieszcza taką wiadomość: Zgłodniały wilk na ulicach Wilna. Poptoch wśród przechodniów.

Wilno, 19. I. (Od wł. kor.). Wczoraj Wilno przyzięło niesamowitą sensację. Mianowicie w godzinach popołudniowych na przedmieściu Pntokol pojawił się zgłodniały wilk...

Tak korespondent Echa (m. Łódź) informuje prenumeratorkę tego pisma o zdarzeniach w naszym mieście: Nie potrzebujemy dodawać, iż ani słowa prawdy niema w tej bajce...

Z OSTATNIEJ CHWILI

Lansowanie sprawy rewizji traktatu polsko-austriackiego.

WIEDŃ. 22. I. (Pat). „Der Morgen” donosi, jakoby kanclerz Seipel, pod wpływem usilnych starań ze strony kół przemysłowych...

Niepowodzenie amerykańsko-kanadyjskich rokowań.

WASZYNGTON, 22. I. (Pat). Styczniowe konferencje między delegatami rzadu amerykańskiego, a władzami kanadyjskimi...

Zgon dwu wybitnych artystek.

WARSZAWA, 22. I. (tel. wł.). Wczoraj w Warszawie zmarła na grype znana i ceniona artystka operetkowa Wiktorja Kawecka...

Nowe wybuchy wulkanu Krakatoa.

BATAWA, 22. I. (Pat). W ciągu dnia wczorajszego nastąpiło 6800 nowych wybuchów wulkanu Krakatoa. Wybuchy stają się coraz silniejsze.

Groźne wstrząsy podziemne na Alasce.

FAIRBANKS (na Alasce), 22. I. (Pat). Wczoraj odczuło tu gwałtowne wstrząsy podziemne, które trwały prawie cztery godziny...

Rocznica powstania styczniowego we Lwowie.

LWÓW, 22. I. (Pat). Dzisiaj jako w 66-tą rocznicę powstania styczniowego odbyło się staraniem dowództwa O. K. uroczyste nabożeństwo...

Kino MIEJSKIE kulturalno-świat. SALA MIEJSKA Retrosramaka 3.

Marsyljanka. Od dnia 21 do 24 stycznia 1929 r. włącznle będzie wyświetlany film: Wielki dramat na tle rewolucji francuskiej w 12-aktach.

Kino „HELIOS” Wileńska 38.

DZIŚ PREMIERA na scenie: Siostr KORZENIEWSKICH. które wykonują najnowsze tańce: 1) Walczyk Wiedeński i 2) ostatnia nowość „Chybi-Dzybi”.

Na ekranie! Przebój Sezonu! Sensacja Ameryki „TITANIK” (Miasto marzeń). Atrakcyjny dramat z życia Now.-Jorku.

W rol. gl. Georg O'Brien i prze-piękna Wirginia Valli. Miasto wyrafinowanego bogactwa i upadku. Straszna katastrofa kolosa oceanicznego...

KINO-TEATR „POLONJA” Mickiewicz 22.

Dziś premiera! Przebojowy film doby obecnej! W rolach głównych: Przepiękna i pełna wdzięku BILLIE DOVE i znany LLOYD HUGNES.

SERCE NIE SŁUGA (PRAWO KOBIECEGO SERCA) z udziałem BILLIE DOVE i znany LLOYD HUGNES.

KINO Piccadilly Wileńska 42.

DZIŚ! Wielki film erotyczny z udziałem p. t. „W SIDŁACH ŻYCIA”.

Tragedja przeżył lekomyślniej kobiety. — — — — — Dramat żyłowy w 12 wielkich aktach.

KINO LUX Mickiewicz 11.

Przez smutek i troskę! Niech żyje humor, który nam zapewni najsympliczniejszy komik świata. Charles Chaplin w swojej najnowszej tragi-komedji „Gorączka złota”.

120 minut huraganowego śmiechu, śpieszcie się starzy, młodzi, biedni i bogaci dziś do kina „Lux”. Dla młodzieży dozwolone. — — — — — Ceny miejsc od 40 groszy.

Kino Kolejowe OGNISKO (obok dworca kolejowego).

Dziś i dni następnych. Nadzwyczajny podwójny program. I. Współczesny dramat erotyczny w 8 aktach. Dziś akcja rozgrywa się na tle najpiękniejszych krajo-widów Wenecji.

„KURTYZANA WENEJCJI” — obraz Wenecji. W rolach głównych najpiękniejszej gwiazdy ekranów: Magda Sena i Sybilla Bley oraz Eugen Jansen. II. Arcywsesła komedja w 5 lu aktach. „SZKOŁA FLIRTU” w roli głównej słynny Wallace Reid. Początek o godz. 5 popoł. W niedzielę i święta o godzinie 4-ej popołudniu.

KINO-TEATR „ŚWIATOWID” Mickiewicz 9.

DZIŚ! Czarodziejsko piękna, porwująca w grze Gdzie wiosna życia przemówi.

LEE PARRY w swej najnowszej kreacji p. t. Fascynujący dramat erotyczny w 10 akt. podług roz-głoszonej powieści HANSA LANDA. Wyjątkowo urozmaico-na akcja! Przedwzrosty cud techniki i satulki! Władz dozna wrażenia, że przeżywa kawał życia, a nie że widzi film. — — — — — Każdy powinien zobaczyć!

KILIMY artystycznie wykonane są do nabycia w Dziale Pracy wzięcia na Łukiszkach w Wilnie po cenach przystępnych.

POLITECHNIKA 66, Bd Exelmans, Paris (16) 285. Pod protektoratem rządu francuskiego i uczelni wyższych Francji. Nastąpiło otwarcie Sekcji Polskiej.

Gotówkę w różnych walutach lokujemy na dobre oprocentowanie. 225 Dom H.K. „ZACHĘTA” Mickiewicz 1, tel. 9-05.

WĘGIEL i koks wagonowo oraz łodnowo w zapłombowanych wozach M. Deul Wilnie JAGIELLOŃSKA 3-6, tel. 811. SKŁAD: Polski Lloyd, Słowackiego 27, tel. 279. 236

Wykwalifikowany Nauczyciel udziela konwersacji francuskiej po cenach przystępnych. Oferty sub A. R. do „Kur. Wil.”. 191 2

Nadwyzczaj tanio (bo za 3000 zł.) sprzedam koneesjonowaną samochód w ruchu. Wiadom.: Królewska 3-2 334-2

Akwizytorzy i akwizytoriki mogą łatwo zarobić w okresie karnawału i później. Zgłaszaj się do godz. 11-jej rano. Zawalna 58, m. 10-B. 225 — WYMAGANE DROBNE KRAJCJE —

Penierajcie Ligę Morską i Rzeczną

KURJER WILEŃSKI S-KA Z OGRAN. ODP. DRUKARNIA I INTROLIGATORNIA „ZNICZ” Ś-TO JAŃSKA 1 - WILNO - TELEFON 3-40. DZIEŁA KSIĄŻKOWE, DRUKI, KSIĄŻKI DLA URZĘDÓW PAŃSTWOWYCH, SAMORZĄDOWYCH, ZAKŁADÓW NAUKOWYCH. BILETY WIZYTOWE, PROSPEKTY, ZAPROSZENIA, AFISZE I WSZELKIEGO RODZAJU ROBOTY W ZAKRESIE DRUKARSTWA. DRUKI JEDNO I WIELOBARWNE — OPRAWA KSIĄŻEK PUNKTUALNIE TANIO SOLIDNIE

LEKARZE DOKTÓR MEDYCYNY A. CYMBLER CHOROBY WENERYCZNE I SKÓRNE Elektroterapija, Diatermia, Słońce górskie, Soliux. 24 Mickiewicz 12 róg Tatarskiej. Przyjmuje 9 — 2 1 5 — 7.

DOKTÓR D. Zeldowicz choroby weneryczne, syfilis, narządów moczowych, od 9-1, od 5-8 wiecz. Kobieta-Lekarz 22 Dr. Zeldowiczowa kobiece, weneryczne, narządów moczowych, od 12-2 i od 4-6 ul. Mickiewicza 24, tel. 277. W. Zdr. Nr 152.

Pierwsze źródło sprzedazy WĘGIEL Górnośląskiego Kone. GIESHE Sp. Akc. w KATOWICACH ulica Jagiellońska 6. telefon 14-97. Zamówienia wykonuje się w plombowanych wozach od 1/2 tonny. 237

2 sklepy do wynajęcia. Ulica Zarzeczna 10 (róg Młynowej). 211 2 Fachowo i szybko piszemy na maszynach Wileńskie Biuro Komisowo Handlowe Mickiewicza 21, tel. 152 190-1

Każdą sumę w dolarach, złotych i rublach lokujemy na dobre oprocentowanie. Dom H.K. „ZACHĘTA” Mickiewicz 1, tel. 9 05. 2906

Akumulator D-ra Pollaka jest ideałem Radioamatora. Przedstawicielstwo, fachowe ładowanie i naprawa akumulatorów. MICHAŁ GIRDA Wilno, Szopna 8 (przy dworcu).

Posady poszukuje gospodyni domowej lub pokojowej z sżyciem. Świadectwa poprzednich posad posiadam. CHEŁMSKA 6-8 Jankiewicz Weronika. Akuszarki Akuszeryka Marja Brzezina przyjmuje od 9 rano do 7 w. ul. Mickiewicza 30 m. 4. W. Zdr. Nr. 8093. 112

KAZDE OGŁOSZENIE SKUTECZNE JEST TYLKO w KURJERZE WILEŃSKIM

PARCELA 6ha nad rzeką. Teren nadający się na ustawienie zakładu wodnego sprzedamy za 1.000 dolarów 236 Dom H.K. „ZACHĘTA” Mickiewicz 1, tel. 9-05.

INFORMATOR GRODZIŃSKI M. Miszawska LEKARZ - DENTYSTA przyjmuje od g. 9 do 11 i od 4 do 6-jej. Grodno, ul. Kolożanska 8.

ECOLE PIGIER de PARIS pensjonat dla młodych panien w pobliżu Paryża (20 min.). Dobrze ożywienie, świeże powietrze. Avenue 11, Novembre 18. LA VARENNE (Seine). Stenografia, handlowość i język francuski. 3682.